

Nieuwsbrief 2019

Ja zeker, er is weer een nieuwsbrief! In twee artikelen vertellen cursisten over hun werk en zelf schrijf ik ook een stukje over mijn laatste project.

Jacqueline Kamminga vertelt over haar 17 jarige carrière als houtsnijder en, ik zal een tipje van de sluier oplichten, ze maakt niet alléén kamer vullende beelden! Jacqueline snijdt in de woensdagavond groep maar is ook vaak thuis aan het werk.

Jan Obbema doet verslag van zijn avontuur met de replica van het expeditie schip van Willem Barentsz en Jacob van Heemskerk. Hij heeft op dit schip een kleurrijke handtekening achtergelaten. Jan snijdt sinds een paar jaar bij de vrijdagochtend cursus en had voordat hij bij de Houterij kwam snijden al heel wat snijwerk gemaakt. Hieronder zijn verslag van dit avontuur.

Ten slotte kan je lezen over de replica's van drie verdwenen beelden die ik maak voor de Provinciale Staten van Friesland.

Veel plezier met lezen en wanneer je zelf een verhaal zou willen schrijven over je eigen werk of over iets wat je graag zou willen delen dan hoor ik dat graag!

Jan

Jacqueline Kamminga, een passie voor groot én klein werk.

Jacqueline Kamminga komt al jarenlang snijden bij de Houterij en in die tijd heeft ze veel geëxperimenteerd. Zij is niet bang voor groot werk of het combineren van verschillende materialen. Op dit moment snijdt ze kleine gedetailleerde figuren, maar of zij nu groot werk maakt of klein, abstract of gedetailleerd, haar stijl blijft duidelijk herkenbaar en eigen. Hieronder lees je haar verhaal.

Jacqueline aan het werk (foto Suzanne Kolenbrander)

Via een advertentie in een huis aan huis blad 17 jaar geleden , ben ik bij Houterij de Specht terecht gekomen. Ook toen al ging je als beginnend cursist als eerste werkstuk een bloemetje van lindehout maken. Zo leerde je om te gaan met de draadrichting van het hout en met de beitels. Daarna kon ik zelf bepalen wat ik ging maken en dat werd een totempaal van Taxushout. Taxus toen en nu is nog steeds mijn favoriete houtsoort mede door zijn kleuren en zijn veerkracht . In het begin van de cursus leer je om te snijden in de richting van het hout en zo. Later leer je naar vormen te kijken, hoe lopen de lijnen en hoe kan je uit het hout halen wat je in gedachte voor je ziet.

Na het maken van de totempaal ging ik werkstukken in reliëf maken, zoals een zonnebloem en een vlinder in notenhout. Maar al snel legde ik de lat een stukje hoger en ging ik driedimensionale beelden maken. Op een dag kwam er iemand snijden die grote dingen ging maken en ik dacht, dat wil ik ook! Ik ging beelden maken van vormen uit de natuur, zoals een knopje van een bereklauw en een zaadje van een hemelboom maar dan wel sterk vergroot .

Zaadje in taxushout

Plant in taxushout, wortels van iepenhout, ongeveer 1.5 meter hoog (foto Suzanne Kolenbrander.)

Op een gegeven moment wilde ik een bloem gaan maken waarbij je diep in het hart kon kijken. De bedoeling was dat hij niet zo groot zou worden maar mede door het enthousiasme van Jan is de bloem uiteindelijk 1.35 meter in doorsnee geworden. Mijn grootste werkstuk ooit. De bloem is gemaakt van notenhout met een hart van taxushout. De bladeren zijn opengewerkt en kregen een middennerf van stukjes drijfhout. Het was een mooi project om te maken.

(foto Suzanne Kolenbrander)

(foto Suzanne Kolenbrander)

Details van de bloem

Daarna wilde ik beelden maken van hout gecombineerd met andere materialen. Zo maakte ik een tak met stukjes glas erin verwerkt., een uitvergroot Zeeuws knopje (60 cm diameter) van linden hout en koperdraad en een broche (70 cm lang) van taxushout met halfedelstenen erin verwerkt.

Zeeuws knopje, 60 cm diameter. (foto Suzanne Kolenbrander)

Broche in taxushout.

In de 17 jaar dat ik bij Jan op cursus zit heb ik al meer dan 25 beelden gemaakt, zo veel dat ik ze niet meer in mijn huis kan plaatsen.

Daarom ben ik mij nu aan het bekwamen in kleine werkstukken. Mijn laatste twee werkstukken zijn aapjes in catalpahout, zo'n 15 cm groot. Klein en gedetailleerd werk wat ik niet gewend was. Ook door het zachte en vezelige catalpahout was dit best lastig maar ze zijn goed gelukt.

Houtsnijden is voor mij een passie. Elke keer weer een nieuwe uitdaging door de verschillende houtsoorten en ontwerpen.

Jacqueline Kamminga

Jan Obbema en de 'Witte Swaen'

Ondergetekende Jan Obbema liep 2 jaar geleden in Harlingen en ontdekte de aanbouw van de replica van het expeditie schip van Willem Barentsz die in 1596 in Nova Zembla is gestrand. De bouw en de wijze waarop (volgens de oude bouwwijze), waarmee (vrijwilligers) en door vele sponsoring mogelijk is gemaakt sprak mij ontzettend aan. Door de enthousiaste rondleiding die ik kreeg en mijn passie voor hout besloot ik een bedrag te sponsoren en mocht ik de naam van mij en van mijn vrouw in de dekbalk van het schip beitelen.

Een bescheiden expositie bij het schip over de reis en de bouw van de replica deed mij beseffen dat het lef waarmee Willem Barentsz (expeditieleider) en Jacob van Heemskerck (kapitein) hun reis zijn begonnen meer aandacht verdiende dan een A3 poster van beide heren.

Na eerst een wasen voorbeeld te hebben gemaakt van de portretten van de heren (op advies van J.v.Harskamp) werd de stichting laaiend enthousiast en kon ik beginnen aan de eiken versie van de heren .

Na het afleveren van de portretten, die in de kapiteinshut komen te hangen werd mij gevraagd of ik ook het Hakkebord (de afbeelding achter op het schip) wilde maken.

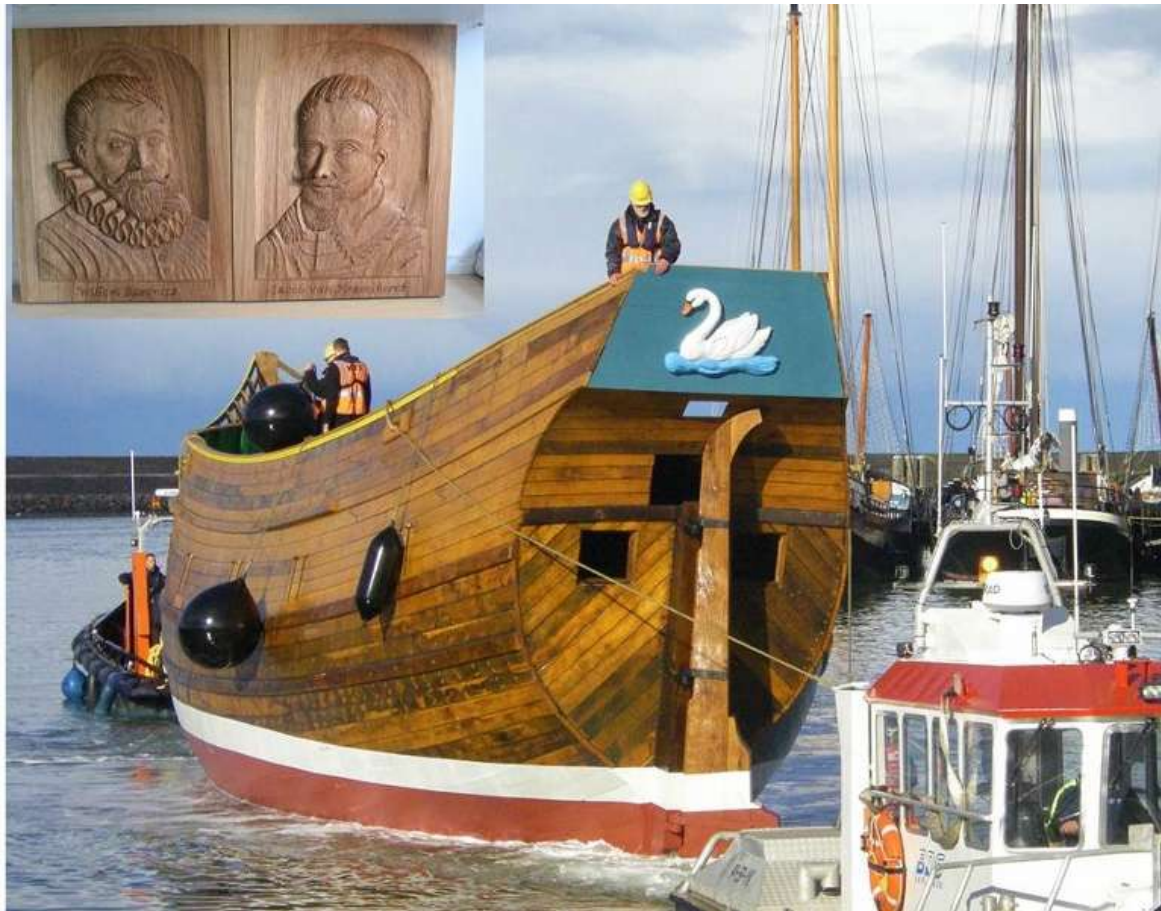
Deze afbeelding is een synoniem voor de naam van het schip, dus geen tekst, hetgeen in 1600 gebruikelijk was.

De naam van het oorspronkelijk schip was daarom heel moeilijk terug te vinden. Pas na lang zoeken en op heel andere plaatsen in archieven dan verwacht werd, werd uiteindelijk 4 weken voor de doop en te waterlating de naam "Witte Swaen" en dus de afbeelding bekend, maar dit moest geheim blijven.

In drie weken tijd moest de Witte Swaen (110cm breed, 85cm hoog en 10cm dik) in eikenhout worden gemaakt en geschilderd.

Zonder samenwerking met Houterij De Specht uit Zetten, die mij met raad, daad en apparaat heeft ondersteund, zou dit mij nooit gelukt zijn. Met grote dank aan Jan v. Harskamp
Het resultaat, de bekendmaking van de naam en de doop met Friese champagne is, onder grote belangstelling, door ZKH Prinses Margriet verricht.

Na nog 1 jaar hardwerken om het schip zeilwaardig te maken zal nogmaals de reis naar Nova Zembla worden ondernomen maar nu hopelijk met beter resultaat en behouden thuisvaart.

Jan Obbema

De drie Deugden

Jan van Harskamp

Niet alleen de cursisten zijn creatief bezig, zelf ben ik tussen het les geven door begonnen aan het snijden van drie beelden. Deze beelden worden replica's van drie verdwenen beelden die op de schouw stonden van de Statenzaal van de Provincie Friesland, in Leeuwarden.

De oorspronkelijke beelden waren in Neo Gotische stijl gemaakt in 1894 en stelden drie vrouwen voor die de personificatie waren van de drie kardinale deugden voor het bestuur: Voorzichtigheid, Gerechtigheid en Standvastigheid. Ze waren ongeveer 60 cm hoog.

Vrouw Voorzichtigheid (Prudentia) staat op de linkerhoek van de schouw en houdt twee slangen vast in haar linkerhand en een spiegel in de rechter. Met twee slangen in je hand moet je zeker voorzichtig zijn, waarschijnlijk is zij daarom een goedsymbool van voorzichtigheid. De spiegel staat voor wijsheid (en zelfkennis?). Zij draagt een hoofddoek die op haar rug afhangt.

Vrouw Gerechtigheid (Justitia) staat in het midden en heeft een

beulzwaard in de rechterhand en een weegschaal in de linkerhand. Zij draagt een kroontje op het hoofd.

Vrouw Standvastigheid (Fortitudo) heeft een pilaar stevig vast met haar rechterhand. In sommige afbeeldingen heeft ze de pilaar ook nog gebroken als symbool van kracht en draagt ze deze mee op haar schouder maar dat is hier niet het geval. Zij draagt een soort van tulband op haar hoofd.

De drie vrouwen dragen Middeleeuwse gewaden (houppelandes) met lange puntmouwen en veel levendige plooien.

De beelden zijn zo'n tien jaar geleden verdwenen en er waren niet veel foto's te vinden om als voorbeeld te dienen voor de replica's. Een aantal foto's was echter scherp genoeg om te gebruiken voor de ontwerpen. Toch was het een puzzel om de plooi van de gewaden zo precies mogelijk uit te tekenen op papier. Ik heb van de drie beelden een voor- en zij aanzicht getekend en daarna maakte ik nog een wassen beeldje op schaal 1:3. Hierdoor kreeg ik een beter drie dimensionaal inzicht in het beeld en kon ik controleren of de tekeningen op papier ook klopten in een 3d beeldje.

Ontwerp voor- en zij aanzicht op papier.

Model in boetseerwas.

De grote lijnen zitten al in het hout.

Ik ben begonnen met het snijden van Vrouwe Voorzichtigheid in lindenhout. Op deze foto zie je dat de grote lijnen er nu in zitten. Dit was het meest lastige deel om te snijden omdat dit werk bepaalt of het beeld gaat lijken op het origineel. Nu ben ik zo ver om de details verder uit te werken. Het lijkt langzamer te gaan, ik produceer minder houtkrullen, maar elk detail dat ik toevoeg maakt het beeld levendiger. De spiegel voeg ik toe wanneer de jurk klaar is, zo zit deze niet in de weg bij het snijden van de jurk.

.De meeste details zijn uitgewerkt.

Het beeld is nu bijna klaar, de meeste details zijn uitgewerkt. Nu ga ik alles nog een keer nalopen, schuren en het voetstuk afwerken.

Wanneer het beeld klaar is wordt het geschilderd en verguld en kan het weer op de schouw worden geplaatst. Daarna zijn er nog twee beelden te gaan.

Jan van Harskamp